

SCIENCE
PROBLEMS.UZ

ISSN 2181-1342

Actual problems of social and humanitarian sciences
Актуальные проблемы социальных и гуманитарных наук

**Ijtimoiy-gumanitar
fanlarning dolzarb
muammolari**

Son 8 Jild 4
2024

SCIENCEPROBLEMS.UZ

ИЖТИМОЙ-ГУМАНИТАР ФАНЛАРНИНГ ДОЛЗАРБ МУАММОЛАРИ

№ 8 (4) - 2024

**АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО-
ГУМАНИТАРНЫХ НАУК**

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

ТОШКЕНТ-2024

БОШ МУҲАРРИР:

Исанова Феруза Тулқиновна

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ:

07.00.00-ТАРИХ ФАНЛАРИ:

Юлдашев Анвар Эргашевич – тарих фанлари доктори, сиёсий фанлар номзоди, профессор, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Мавланов Уктам Махмасабирович – тарих фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Хазраткулов Абдор – тарих фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети.

Турсунов Равшан Нормуратович – тарих фанлари доктори, Ўзбекистон Миллий Университети;

Холикулов Ахмаджон Боймаҳамматович – тарих фанлари доктори, Ўзбекистон Миллий Университети;

Габриэльян Софья Ивановна – тарих фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон Миллий Университети.

Саидов Сарвар Атабулло ўғли – катта илмий ходим, Имом Термизий халқаро илмий-тадқиқот маркази, илмий тадқиқотлар бўлими.

08.00.00-ИҚТИСОДИЁТ ФАНЛАРИ:

Карлибаева Рая Хожабаевна – иқтисодиёт фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Насирходжаева Дилафруз Сабитхановна – иқтисодиёт фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Остонокулов Азамат Абдукаримович – иқтисодиёт фанлари доктори, профессор, Тошкент молия институти;

Арабов Нурали Уралович – иқтисодиёт фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат университети;

Худойқулов Садирдин Каримович – иқтисодиёт фанлари доктори, доцент, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Азизов Шерзод Ўктамович – иқтисодиёт фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон Республикаси Божхона институти;

Хожаев Азизхон Саидалоҳонович – иқтисодиёт фанлари доктори, доцент, Фарғона политехника институти

Холов Актам Хатамович – иқтисодиёт фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Шадиева Дилдора Хамидовна – иқтисодиёт фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент в.б, Тошкент молия институти;

Шакарров Қулмат Аширович – иқтисодиёт фанлари номзоди, доцент, Тошкент ахборот технологиялари университети

09.00.00-ФАЛСАФА ФАНЛАРИ:

Ҳакимов Назар Ҳакимович – фалсафа фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Яхшиликков Жўрабой – фалсафа фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат университети;

Ғайбуллаев Отабек Мухаммадиевич – фалсафа фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат чет тиллар институти;

Саидова Камола Усканбаевна – фалсафа фанлари доктори, “Tashkent International University of Education” халқаро университети;

Ҳошимхонов Мўмин – фалсафа фанлари доктори, доцент, Жиззах педагогика институти;

Ўроқова Ойсулув Жамолiddиновна – фалсафа фанлари доктори, доцент, Андижон давлат тиббиёт институти, Ижтимоий-гуманитар фанлар кафедраси мудири;

Носирходжаева Гулнора Абдукаҳхаровна – фалсафа фанлари номзоди, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Турдиев Бехруз Собирович – фалсафа фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент, Бухоро давлат университети.

10.00.00-ФИЛОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Ахмедов Ойбек Сапорбаевич – филология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети;

Кўчимов Шухрат Норқизилович – филология фанлари доктори, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Ҳасанов Шавкат Аҳадович – филология фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат университети;

Бахронова Дилрабо Келдиёровна – филология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети;

Мирсанов Ғайбулло Қулмуродович – филология фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат чет тиллар институти;

Салахутдинова Мушарраф Исамутдиновна – филология фанлари номзоди, доцент, Самарқанд давлат университети;

Кучкаров Раҳман Урманович – филология фанлари номзоди, доцент в/б, Тошкент давлат юридик университети;

Юнусов Мансур Абдуллаевич – филология фанлари номзоди, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Саидов Улугбек Арипович – филология фанлари номзоди, доцент, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси.

12.00.00-ЮРИДИК ФАНЛАР:

Аҳмедшаева Мавлюда Ахатовна – юридик фанлар доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Мухитдинова Фирюза Абдурашидовна – юридик фанлар доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Эсанова Замира Нормуратовна – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган юрист, Тошкент давлат юридик университети;

Ҳамроқулов Баҳодир Мамашарифович – юридик фанлар доктори, профессор в.б., Жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия университети;

Зулфиқоров Шерзод Хуррамович – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси Жамоат хавфсизлиги университети;

Хайитов Хушвақт Сапарбаевич – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Асадов Шавкат Ғайбуллаевич – юридик фанлар доктори, доцент, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Утемуратов Махмут Ажимуратович – юридик фанлар номзоди, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Сайдуллаев Шахзод Алиханович – юридик фанлар номзоди, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Ҳакимов Комил Бахтиярович – юридик фанлар доктори, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Юсупов Сардорбек Баходирович – юридик фанлар доктори, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Амиров Зафар Актамович – юридик фанлар бўйича фалсафа доктори (PhD), Ўзбекистон Республикаси Судьялар олий кенгаши ҳузуридаги Судьялар олий мактаби;

Жўраев Шерзод Юлдашевич – юридик фанлар номзоди, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Бабаджанов Атабек Давронбекович – юридик фанлар номзоди, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Раҳматов Элёр Жумабоевич – юридик фанлар номзоди, Тошкент давлат юридик университети;

13.00.00-ПЕДАГОГИКА ФАНЛАРИ:

Хашимова Дильдархон Уринбоевна – педагогика фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Ибрагимова Гулнора Хавазматовна – педагогика фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Закирова Феруза Махмудовна – педагогика фанлари доктори, Тошкент ахборот технологиялари университети ҳузуридаги педагогик кадрларни қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш тармоқ маркази;

Каюмова Насиба Ашуровна – педагогика фанлари доктори, профессор, Қарши давлат университети;

Тайланова Шохидат Зайниевна – педагогика фанлари доктори, доцент;

Жуманиёзова Муҳайё Тожиевна – педагогика фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети;

Ибрахимов Санжар Урунбаевич – педагогика фанлари доктори, Иқтисодиёт ва педагогика университети;

Жавлиева Шахноза Баходировна – педагогика фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), Самарқанд давлат университети;

Бобомуротова Латофат Элмуродовна – педагогика фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), Самарқанд давлат университети.

19.00.00-ПСИХОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Каримова Василя Маманосировна – психология фанлари доктори, профессор, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети;

Ҳайитов Ойбек Эшбоевич – Жисмоний тарбия ва спорт бўйича мутахассисларни қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш институти, психология фанлари доктори, профессор

Умарова Навбахор Шокировна – психология фанлари доктори, доцент, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети, Амалий психология кафедраси мудири;

Атабаева Наргис Батировна – психология фанлари доктори, доцент, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети;

Шамшетова Анжим Караматдиновна – психология фанлари доктори, доцент,

Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети;

Қодиров Обид Сафарович – психология фанлари доктори (PhD), Самарканд вилоят ИИБ Тиббиёт бўлими психологик хизмат бошлиғи.

22.00.00-СОЦИОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Латипова Нодира Мухтаржановна – социология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон миллий университети кафедра мудири;

Сеитов Азамат Пўлатович – социология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон миллий университети;

Содиқова Шоҳида Мархабобевна – социология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон халқаро ислом академияси.

23.00.00-СИЁСИЙ ФАНЛАР

Назаров Насриддин Атақулович – сиёсий фанлар доктори, фалсафа фанлари доктори, профессор, Тошкент архитектура қурилиш институти;

Бўтаев Усмонжон Хайруллаевич – сиёсий фанлар доктори, доцент, Ўзбекистон миллий университети кафедра мудири.

ОАК Рўйхати

Мазкур журнал Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Олий аттестация комиссияси Раёсатининг 2022 йил 30 ноябрдаги 327/5-сон қарори билан тарих, иқтисодиёт, фалсафа, филология, юридик ва педагогика фанлари бўйича илмий даражалар бўйича диссертациялар асосий натижаларини чоп этиш тавсия этилган илмий нашрлар рўйхатига киритилган.

Ижтимоий-гуманитар фанларнинг долзарб муаммолари” электрон журнали 2020 йил 6 август куни 1368-сонли гувоҳнома билан давлат рўйхатига олинган.

Муассис: “SCIENCEPROBLEMS TEAM” масъулияти чекланган жамияти

Таҳририят манзили:

100070. Тошкент шаҳри, Яккасарой тумани, Кичик Бешёғоч кўчаси, 70/10-уй. Электрон манзил:

scienceproblems.uz@gmail.com

Боғланиш учун телефонлар:

(99) 602-09-84 (telegram).

MUNDARIJA

07.00.00 – TARIX FANLARI

<i>Бегамова Насиба Холмурзаевна</i> МУСТАҚИЛЛИК ЙИЛЛАРИДА АГРАР СОҶА ХОДИМЛАРИНИНГ МАЛАКАСИНИ ОШИРИШДА ХАЛҚАРО ҲАМКОРЛИКНИНГ РОЛИ (ЎЗБЕКИСТОН ЖАНУБИЙ ВИЛОЯТЛАРИ МИСОЛИДА)	11-19
<i>Насиратдинов Сапар Жеткербай-улы</i> ЭТНОГРАФИК ТАДҚИҚОТЛАРДА ФОТОГРАФИЯНИНГ ЎРНИ	20-25
<i>Нарманов Феруз Асфандиёрович</i> ТАЪЛИМ ТИЗИМИДА ЖАЛОЛИДДИН МАНГУБЕРДИ ҲАЁТИ ВА ФАОЛИЯТИНИНГ ЎҚИТИЛИШИ	26-30
<i>Rustamov Ixomidin</i> “O‘ZBEKISTON - 2030” STRATEGIYASI – XALQ STRATEGIYASI (YANGI O‘ZBEKISTON TARIXI)	31-34
<i>Normo‘minov Aziz</i> O‘ZBEKISTONLIK SPORTCHILARINING PARAOLIMPIYAMUSOBAQALARIDAGI ISHTIROKI	35-39
<i>Turdiboyeva Gulmira</i> VOYAGA YETMAGANLAR HUQUQBUZARLIGIGA QARSHI KURASH BO‘YICHA TARG‘IBOTLAR SAMARASI	40-44
<i>Xamidova Shoira Rasulovna</i> PARASPORT TURLARI VA ULARNING QONUNIYATLARI	45-51
<i>Ахмедов Жасурбек Зокиржонович</i> МАДАНИЯТШУНОСЛИК ВА НОМОДДИЙ МАДАНИЙ МЕРОС ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ ИНСТИТУТИ ФАОЛИЯТИ ТЎҒРИСИДА	52-54

08.00.00 – IQTISODIYOT FANLARI

<i>Raximov To‘xtabek Jumaboyevich</i> KICHIK BIZNES KORXONALARINING EKSPORT SALONIYATINI OSHIRISHGA TA‘SIR QILUVCHI OMILLAR TAHLILI	55-60
<i>Allaberganov Xushnud Allaberganovich</i> TASHQI SAVDO SALONIYATINING MINTAQA IQTISODIYOTIDA TUTGAN O‘RNI	61-68
<i>Амбарцумян Анастас Алексеевич</i> МЕЖДУНАРОДНЫЕ ТРАНСПОРТНЫЕ КОРИДОРЫ: СИНЕРГЕТИЧЕСКАЯ ВЫГОДА И ПОИСК РЕШЕНИЯ НЕПРОСТЫХ ЗАДАЧ	69-81
<i>Baqoeva Dilfuza</i> SANOAT KORXONALARIDA SOTUV TIZIMINING OLIV BORILISHI, MOHIYATI VA YO‘NALISHLARI	82-86
<i>Adilov Mirkomil Miralimovich</i> TIJORAT BANKLARI KREDIT QO‘YILMALARINING MANBALARINI TAKOMILLASHTIRISH	87-93

<i>Donayev Sheroli Burxonovich</i> DON MAHSULOTLARI KORXONALARIDA RIVOJLANTIRISH ASCENT STRATEGIYASINING AHAMIYATI	94-101
<i>Кахаров Жасур Абулқосимович</i> ГАСТРОНОМИЯ ТУРИЗМИНИ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ ТАШКИЛИЙ-ИҚТИСОДИЙ МЕХАНИЗМЛАРИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ	102-109
<i>Рахмонов Шухрат Шавкатович</i> ТУРИСТИК МАҲСУЛОТ ДИВЕРСИФИКАЦИЯСИНИНГ НАЗАРИЙ АСОСЛАРИ	110-117
<i>Sherov Alisher Bakberganovich</i> OLIY TA'LIM MUASSASALARINI MOLIYALASHTIRISHNING HUQUQIY ASOSLARI	118-129
09.00.00 – FALSAFA FANLARI	
<i>Tag'oyeva Dilnavoz Narziqulovna</i> MAHMUDXO'JA BEHBUDIY MA'RIFATPARVARLIK G'OYALARI VA ULARNING IJTIMOIIY- AXLOQIY MUNOSABATLARDAGI KONSTRUKTIV MOHIYATI	130-135
<i>Muhamedov Asror</i> G'ARB RENNESANSIGA TURTKI BO'LGAN OMILLAR	136-145
<i>Aripova Zulfiyaxon Salijanovna</i> HOZIRGI ZAMONDA ETIKA VA ESTETIKANI O'QITISHNING AMALIYIJTIMOIY AHAMIYATI	146-151
<i>Abdumalikov Abdulatif Abidjanovich</i> INSONNING TABIATGA NOOSFERAVIY MUNOSABATINI YUKSALTIRISH ZARURIYATI	152-156
<i>Xolmatov Uchqunjon Xamidullayevich</i> AXBORIY-PSIXOLOGIK VA MADANIY TAHDIDLAR SHAROITIDA MILLATLARARO TOTUVLIK VA HAMJIHATLIKNI TA'MINLASHNING TA'LIMIY-TARBIYAVIY VAZIFALARI	157-162
<i>Шоназаров Жамшид Шухратович</i> ЖАДИДЛАР ҒОЯЛАРИ ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОН СТРАТЕГИЯСИ БИЛАН ҲАМОҲАНГ	163-168
<i>Хо'janova Tamara Jo'raevna</i> YANGI O'ZBEKISTONDA YOSHLARINI AXBOROT URUSHI DAVRIDA MAFKURAVIY TAJOVUZLARDAN ASRASH OMILLARI	169-174
<i>Quchqorov Javlon Suyundik o'g'li</i> MILLIY G'OYA VA DEMOKRATIK O'ZGARISHLAR DIALEKTIKASIGA MADANIY HODISALAR SIFATIDA QARASH	175-179
<i>Muxtorova Tutixon</i> GLOBALLASHUV JARAYONLARIGA FALSAFIY YONDASHUVLARNING O'ZIGA XOS JIHATLARI	180-186
<i>Rahmonova Mavluda Abdusamadovna</i> ABDURAUFIY FITRATNING "OILA" ASARIDA JAMIYAT MA'NAVIY-AXLOQIY RIVOJIGA DOIR QARASHLARI TAHLILI	187-194

Pirnazarov Nurnazar

TANA, RUX VA MA'NAVIYATNING INSON BORLIG'IDAGI AKS ETISHINING
FALSAFIY TAHLILI..... 195-201

Ismailov Dilshod Baxriddinovich

DAVLAT FUQAROLIK XIZMATCHILARI FAOLIYATI SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING
MA'NAVIY-AXLOQIY SEGMENTI:KOMPARATIV YONDASHUV 202-209

10.00.00 – FILOLOGIYA FANLARI

Yuldoshova Shaxnoza Azimboyevna

RAY BREDBERI VA ISAJON SULTON ASARLARIDA MA'RIFATPARVARLIK MOTIVLARI
TALQINI 210-216

Bozorbekov Ahmadbek

O'ZBEK TERMINOLOGIYASIDA TEXNIK, ZAMONAVIY LOGISTIKA SOHASIDAGI
TERMINLARNING YASHALISH MODELLARI VA PARADIGMATIKASI 217-230

Xamrayev Fozilbek Yo'ldoshevich

ZAMONAVIY O'ZLASHMALARNI MILLIYLASHTIRISHDA O'ZBEK TILINING TARIXIY ZAXIRA
MANBALARIDAN FOYDALANISH 231-236

O'tebaeva Dilbar

TURKIY TILLARGA UMUMIY BO'LGAN EKOLOGIK ATAMALAR 237-242

Asqarova Shaxnoza Kamolidinovna

EPIK KLISHELAR HAMDA ULARNING INGLIZ VA NEMIS TILLARIDAGI TALQINI
("ALPOMISH" DOSTONI MISOLIDA) 243-247

Kadirova Zaynab Bakoyevna

INGLIZ TILIDAGI REKLAMANING LINGVISTIK XUSUSIYATLARI 248-252

Allaberganova Nilufar Matnazar qizi

QOFIYA ASOSLARIDAGI MATNLARNING LINGVOKOGNITIV XUSUSIYATLARI 253-256

Nabiyeva Rushana Jamol qizi

OZIQ-OVQAT MAHSULOTLARI NOMLARI LEKSIK-SEMANTIK GURUHINING MA'NOVIY
GURUHLARI VA ULARDA YANGI O'ZLASHMALARNING ISHTIROKI HAQIDA 257-262

To'rayeva Iroda Sheramatovna

FOLKLORIZMLAR TIZIMIDA ETNOGRAFIK FOLKLORIZMLARNING O'RNI VA
SPETSIFIKASI 263-268

Qodirova Munisa Erkinjon qizi

BADIIY MATNDA QO'LLANILGAN SAN'ATGA OID TERMINLARNING LEKSIK TIPOLOGIYASI
(INGLIZ VA O'ZBEK TILLARI MISOLIDA) 269-272

G'aniyeva Nozanin G'ayratovna

MARKAZIY OSIYODA JADID AYOLLARINING PATRIARXAL TUZILMALAR VA
MUSTAMLAKACHILIK ZULMIGA QARSHI CHIDAMLILIGI VA QARSHILIGI 273-277

Zaripova Dilfuza Baxtiyorovna

TURKIY ADABIYOTDA "IBROHIMI ADHAM" QISSALARI TAHLILI 278-284

Eshniyazova Maysara Beknazarovna

ALISHER NAVOIYNING "ARBA'IN" ASARIDAGI HADISLAR BAYONIDA G'OYAVIY-BADIIY
IFODA MUKAMMALLIGI 285-292

Raxmonova Dildora Mirzakarimovna

O'ZBEK JADID ADABIYOTIDA OVRUPO MADANIYATI TALQINI 293-298

12.00.00 – YURIDIK FANLAR

- Axmedshayeva Mavlyuda Axatovna*
MARKAZIY OSIYO DAVLATLARI HUQUQIY TIZIMLARIDA KODEKSLASHTIRISH
JARAYONINING AYRIM NAZARIY-HUQUQIY MASALALARI 299-306
- Узакова Гўзал Шариповна*
ШАҲАРЛАР ВА БОШҚА АҲОЛИ ПУНКТЛАРИДА АТРОФ МУҲИТНИ МУҲОФАЗА
ҚИЛИШНИНГ ЭКОЛОГИК-ҲУҚУҚИЙ ТАЛАБЛАРИ 307-325
- Пулатова Нодирахон Собиржоновна*
ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВЫЕ АСПЕКТЫ УСТРАНЕНИЯ СУДЕБНЫХ ОШИБОК В ОБЕСПЕЧЕНИИ
ПРАВ ЧЕЛОВЕКА 326-332
- Nizamatdinov Kayrat Keunimjaevich*
MOBIL ALOQA XIZMATI KO'RSATISHDA MILLIY ALOQA OPERATORLARINING FAOLIYATINI
HUQUQIY TARTIBGA SOLISHNI TAKOMILLASHTIRISH 333-341
- Абдурахманова Нодирахон*
ПРАВОВОЕ РЕГУЛИРОВАНИЕ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ИСКУССТВЕННОГО ИНТЕЛЛЕКТА В
ОНЛАЙН АРБИТРАЖАХ: МЕЖДУНАРОДНЫЕ И НАЦИОНАЛЬНЫЕ АСПЕКТЫ 342-345
- Vokiyev Jahongir Nurmatjon o'g'li*
TA'LIM OLISH HUQUQINING GENEZISI HAMDA UNING YURIDIK TABIATI 346-356
- Madiyev Faxriddin Xoshim o'g'li*
SHAXSIY HAYOT DAXLSIZLIGI HUQUQINI TA'MINLASH MASALALARI 357-368
- Утапов Фурқат*
ИНДИВИДУАЛЛАШТИРИШ ВОСИТАСИ СИФАТИДА ТОВАР БЕЛГИСИНИНГ ҲУҚУҚИЙ
МАҚОМИ 369-374
- Dilboboyev Nozimbek Shavkat o'g'li*
XALQARO VA MILLIY DARAJADA INVESTITYA QONUNCHILIGINING RIVOJLANISH
TENDENSIYASI 375-381
- Назарова Марҳабо*
ГОСУДАРСТВЕННАЯ ПОЛИТИКА И РАЗВИТИЕ ЖЕНСКОГО ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА В
УЗБЕКИСТАНЕ 382-386
- Абулхайров Рустамхон Ибодуллаевич*
ПОРТЛАШ СОДИР БЎЛГАН ЖОЙНИ КЎЗДАН КЕЧИРИШНИ ТАШКИЛ ЭТИШ ВА ЎТКАЗИШ
МАСАЛАЛАРИ 387-400
- Абдусамиева Дилрабо Абдувахоб кизи*
ВОПРОСЫ РЕСОЦИАЛИЗАЦИИ БЫВШИХ ОСУЖДЕННЫХ В НЕКОТОРЫХ
МЕЖДУНАРОДНЫХ СТАНДАРТАХ..... 401-406
- Abdikhakimov Islombek*
LEGAL RELATIONS AND STAKEHOLDERS IN QUANTUM TECHNOLOGIES REGULATION: A
COMPREHENSIVE ANALYSIS OF GOVERNANCE FRAMEWORKS 407-412

13.00.00 – PEDAGOGIKA FANLARI

- Djabbarova Nilufar Baxtiyarovna*
TALABA-QIZLARDA LIDERLIK SIFATLARINI RIVOJLANTIRISHDA FALSAFIYPEDAGOGIK
YONDASHUVLARNING ROLI 413-417

<i>Mamatqosimov Jahongir Abirqulovich</i> BO'LAJAK REJISSYORLARNING KASBIY KOMPETENTLIGINI ADABIY ASARLAR ASOSIDA RIVOJLANTIRISHDA DEBYUT MASHG'ULOTLARINING AHAMIYATI	418-423
<i>Kurbanova Shukurjon Yeldashbayevna</i> HOFIZ XORAZMIY DIDAKTIK QARASHLARINI O'RGANISHNING HOZIRGI HOLATI	424-429
<i>Ismoilova Shodiyaxon Xusanboy qizi</i> NEMIS TILIDAN KEYIN INGLIZ TILI O'RGANISH JARAYONIDA FONETIK INTERFERENSIYANI YUZAGA KELTIRUVCHI OMILLAR	430-435
<i>Salimov Ma'ruf Eshdovlat o'g'li</i> O'QUVCHILARNI VATANPARVARLIK RUHIDA TARBIYALASHNING PEDAGOGIK-PSIXOLOGIK XUSUSIYATLARI	436-439
<i>Палванова Умида Бахрамовна, Тургунов Собитхон Ташпулатович, Якубова Азада Ботировна</i> ОРГАНИЗАЦИЯ И УПРАВЛЕНИЕ ОБУЧЕНИЕМ СТУДЕНТОВ НАВЫКАМ ОКАЗАНИЯ ПЕРВОЙ ПОМОЩИ С ИСПОЛЬЗОВАНИЕМ СИСТЕМНОГО ПОДХОДА	440-444
<i>Rasulova Fotima Farxotovna</i> O'QUVCHILARNI IJODIY FIKRLASHGA YO'NALTIRISHNING NAZARIY VA USLUBIY YO'NALISHLARINING ILMIY TAHLILI.....	445-450
<i>Saidxo'jayev Muhammadxo'ja Ma'rufxo'ja o'g'li</i> YOSHLARNI MA'NAVIY-MA'RIFIY TARBIYALASHDA IJTIMOY - PEDAGOGIK OMILLAR VA ULARNING SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI.....	451-456
<i>Utepbergenov Aydos Janabayevich</i> SAHNA NUTQI O'QITISHNING O'ZIGA XOS JIHATLARI	457-461
<i>Nozima Muqimovna Hamdamova</i> MAJBURIY FANLARDAN TALABLARNING KOMPETENTLIGINI RIVOJLANTIRISHDA GRAFIK DASTURLARIDAN FOYDALANISH.....	462-467

Received: 30 July 2024
Accepted: 5 August 2024
Published: 15 August 2024

Article / Original Paper

FACTORS CAUSING PHONETIC INTERFERENCE IN LEARNING ENGLISH AFTER GERMAN

Ismoilova Shodiya Xusanboy qizi

PhD student, Fergana State University

Email: shodiyaismoilova@mail.ru

Abstract. This article is about phonetic interference, the most problematic and confusing of the many interferences that occur during the learning of English as a third language in German-experienced students, in which the German speech features of third language learners are related to English. The reasons for the transfer to the language are analyzed and shown with examples, and the teacher's awareness and grapho-phonemic exercises are shown as a solution to such a problem.

Key words: third language, language interference, phonetic interference, pedagogical awareness, speech, grapho-phonemic exercises.

NEMIS TILIDAN KEYIN INGLIZ TILI O'RGANISH JARAYONIDA FONETIK INTERFERENSIYANI YUZAGA KELITIRUVCHI OMILLAR

Ismoilova Shodiyaxon Xusanboy qizi

FarDU tayanch doktoranti

Annotatsiya. Ushbu maqola nemis tili tajribasiga ega talabalarda ingliz tilini uchinchi til sifatida o'rganish jarayonida yuzaga keluvchi qator interferensiyalar ichida eng muammoli va ko'plab chalkashliklarga olib keluvchi fonetik interferensiya haqida bo'lib, bunda uchinchi til o'rganuvchilarida nemis tili nutq xususiyatlarining ingliz tiliga ko'chishi sabablari tahlil qilingan va misollar bilan ko'rsatib berilgan hamda, bunday muammoni yechimi sifatida pedagogning habardorligi va grafo-fonemik mashqlar ko'rsatib o'tilgan.

Kalit so'zlar: uchinchi til, til interferensiyasi, fonetik interferensiya, pedagogik habardorlik, nutq, grafo-fonemik mashqlar.

DOI: <https://doi.org/10.47390/SPR1342V4I8Y2024N59>

Kirish. Ma'lumki, so'ngi yillardagi ta'lim siyosatining bosh islohotlaridan biri bu yosh kadrlarni chet tili malakalarini oshirish va til ko'nikmalarini kengaytirish ustida bo'lib, ayniqsa, oliy ta'lim talabalaridan tortib barcha mutaxxasislari, bitiruvchilar va oliy ta'limdan keying ta'lim shakli vakillarigacha bir yoki undan ko'p chet tili bilish sertifikatlari talabining qo'yilmoqda. N.V.Barishnikovning ta'kidlashicha, ikki yoki uch tilni bilgan talabalar asosan ilm yoki texnik kasblar tomon yo'naladi va xalqaro yoki iqtisodiy yo'nalishlarda keng imkoniyatlarga ega bo'ladilar. Hozirgi davrga kelib esa, globallashtirish, xalqaro imkoniyatlarning kengligi hamda ikki tillilikning allaqachon ommalashib ulgurani sababli, uch tillilik tushunchasi ham sekin asta rivojlanib, yoshlarning asosiy motiviga aylanib bormoqda. Shu o'rinda esa, uch tillilik, uning xususiyatlari va ikkinchi til o'rganishdan uchinchi til o'rganishning

asosiy farqlarini aniqlash zaruriyati tobora muhim ahamiyat kasb etib, pedagogik hamda metodik jihatdan o'ziga xos yondashuvlar zarurati tug'ilishiga olib kelmoqda. Ushbu ilmiy maqolamizda ham, aynan nemis tili bazasiga ega talabalarning uchinchi til sifatida ingliz tilini o'rganish jarayonida duch keladigan qiyinchiliklari, ikkinchi tildan farqli jihatlari, fonetik interferensiya sabablari ko'rib chiqiladi va anashu interferensiv holatlarga moslashtirilgan metodik yechimlar taklif qilinadi.

Adabiyotlar tahlili va metodologiya. Ikkinchi chet tili o'rganish jarayonida, yaqin turdagi yoki o'xshash til interferensiyasi tabiiy hol va bu psixologik jihadir [6;1-b]. N.V.Bagramovaning fikricha, polilingualizm, o'rganilayotgan tillar soni oshishi bilan birga, ta'lim jarayonida interferensiyaning o'rni ham oshib boradi [7; 482-b].

Bundan tashqari, yapon tili mutaxxasisi S.K.Efimova uchinchi til o'rganishdagi murakkablikni ikki katta turga ajratdi [8; 5-b]. Biz esa ushbu ta'rif asosida nemis tilidan keyin ingliz tili o'qitish jarayonida talabalar ro'baro keladigan murakkabliklarni quyidagicha taqsimladik:

1. Metodik qiyinchiliklar:

- Uchinchi til o'rganish uchun ixtisoslashtirilgan yagona tartibdagi o'qitish uslubi yetishmovchiligi

- Odan o'qitish
- Talabalar til bilish darajalarining/tildan xabardorlik darajalarining xilma-xilligi
- Motivatsiyaning quyi bo'lish ehtimoli, turliligi va o'zgaruvchanligi
- Psixologik: uyatchanlik, kamtarlik, infantilizm, passivlik

2. Til o'rganishdagi qiyinchiliklar:

- Fonetik: aksent, intonatsiya, tovushlarning ikkinchi tildan farq qilishi
- Grammatik: artikl, ayrim zamonlar ifodasidagi tafovurlar, jins kategoriyasi, ko'plik, inkor shakl va x/z ...

- Muloqot stillarida xushmuomalalikning mavjudligi
- Yozuv tizimi, bosh xarfli qoidalar

Muhokama. Nemis tilidan keyin ingliz tilini o'rgatish jarayonida talabalarda uchraydigan asosiy interferensiv holat bu albatta so'zlar va ularning talaffuzidagi sezilarli farqlardir. So'zlar talaffuzi masalasida ingliz, nemis va o'zbek tillarining har biri uchun yaxshi bir tomon bu, albattaki uchala tillarning ham lotin alifbosida ekanligidir, lekin fonetik nuqtai nazardan, farqlar talaygina bo'lib, ayniqsa nemis tilidan keyin ingliz tilini o'rganayotgan talabalarda so'zlar o'qilishini avtomatik ravishda oldingi til tajribasining fonetik qonuniyatlariga aralashtirib yuborish, bizning holatda inglizcha so'zlarni nemis tili talaffuzida o'qish holatlari ko'p kuzatiladi. Shu sababli ham interferensiya holati asosan produktiv til ko'nikmalarida, ayniqsa og'zaki nutqda namoyon bo'ladi.

Nemis alifbosining eng o'ziga xos xususiyatlaridan biri diakritik belgilarning kiritilishidir. Umlaut (ä, ö, ü) va Eszett (ß) nemis orfografiyasining o'ziga xosligiga hissa qo'shadi. Nemis alifbosi 26 ta asosiy harfdan iborat bo'lib, unga uchta qo'shilgan unli va Eszett qo'shilgan bo'lib, jami 30 ta alohida belgilar - 22 undosh va 8 unli.

A (a) **B** (be) **C** (tse) **D** (de) **E** (e) **F** (ef) **G** (ge) **H** (ha) **I** (i)

J (yot) **K** (ka) **L** (el) **M** (em) **N** (en) **O** (oh) **P** (pe) **Q** (ku) **R** (ar)

S (es) **T** (te) **U** (u) **V** (fu) **W** (ve) **X** (iks) **Y** (upsilon) **Z** (tset)

Nemis va ingliz alifbo tartibi birxil bo'lishiga qaramasdan ko'rinib turganidek nemis alifbosi talaffuzda ayniqsa izchildir. Har bir harf odatda bitta, o'zgarimas tovushga ega bo'lib, tilning fonetik ravshanligiga hissa qo'shadi. Biroq, ingliz tilida so'zlashuvchilarni chalkashtirib yuborishga moyil bo'lgan ba'zi harflar va harf birikmalari mavjud:

- au [ow] Auto
- ei [ay] Wein
- ie [ee] Wien
- eu [oi] Leute
- st [sht] yoki sp [shp] agar bir bo'g'in tarkibida bo'lsa, masalan: studieren (o'qimoq), spielen (o'ynamoq)
- v [fao] yakka holatda lekin [f] so'z tarkibida, e.g. viel (ko'p)
- w [v] Wasser
- z [tset] Zeit

Ingliz tili esa talaffuz jihatidan nemis tiliga qaraganda ancha murakkabdir. Xuddi shu harf yoki harflar birikmasi ingliz fonetikasining o'ziga xos xususiyatlariga hissa qo'shib, kontekstga asoslangan turli xil tovushlarni keltirib chiqarishi mumkin.

- Autumn ['ɔ:təm] va gauge [geɪdʒ]
- City ['sɪti] va capital ['kæpɪtl]
- Weird [wɪəd] va height [haɪt]
- Garage ['gærɑ:ʒ] va gym [dʒɪm]
- Bouquet [bu'keɪ]
- Operation [ˌɒpə'reɪʃn]
- Name [neɪm]

Nemis tilida esa imlo qoidalar ancha sodda va tushunarli bo'lganligi sababli so'zni tushunishdan ko'ra uning yozilishini aniq taxmin qilish mumkin. O'zining boy til tarixiga ega ingliz tili esa ko'p imlo istisnolariga ega ekanligi sababli so'zlar talaffuzidan farq qiladigan tarzda yozilishi holati nemis tili tajribasidan keyin ingliz tilini o'rganayotgan talabalarda kuchli interferensiyani vujudga keltirishi aniq. Buning ustiga, ayrim a, ingliz tilida bor tovushlar nemis tilida yo'q, masalan: /θ/, /ð/, /w/, /«з»:/, /æ/ va h.k. Ammo, eng alamlisi shuki, ayna o'xshash fonemalar mavjud ayrim so'zlarda ham ikki til o'rtasida turli artikulyatsion xususiyatlari mavjud. Sodda qilib aytganda, so'zlar aynan bir xil yozilish va o'qilish qoidalarida bo'lsada, tallafuzda farqlar albatta seziladi. Masalan, inglizcha unli / u:/ nemis / u:/ tovushiga o'xshaydi, ammo ingliz tovushini talaffuz qilganda lablar mos keladigan nemis tovushini talaffuz qilganidek yumaloq emas va deyarli chiqmaydi va til orqaga tortiladi, shunda tilning uchi til pastki tishlardan chiqib ketadi [9; 74-79-b].

Shu o'rinda fonetik interferensiya nafaqat fonema darajasida, balki prosodiya darajasida ham ko'p uchraydi. Prosodik interferensiyaning ko'rinishlari yana ham xilma-xil bo'lib, u nutq intonatsiyasida ingliz tili me'yorlaridan chetga chiqishlarda ifodalanadi. Prosodik modellarni noto'g'ri amalga oshirish nutqqa begona urg'u beradi. Bundan tashqari, nutq vaziyatiga mos kelmaydigan prosodik modelni tanlash tinglovchi tomonidan tushunmovchilikka olib kelishi mumkin, ayniqsa u osha tilida so'zlashuvchi bo'lsa.

Academy [ə'kæd.ə.mi] Akademie [akade'mi:]

Natijalar. Demak, qardosh til bo'lishiga qaramasdan, nemis tili bazasiga ega talabalarga ingliz tili o'qitishda og'zaki nutqda vujudga keladigan shu kabi chalkashishlikni bartaraf etish

uchun alohida e'tibor, maxsus pedagogik-metodik yondashuvlar va albattaki interferensiv kompetentlikni xosil qilish talab etiladi. Buning uchun esa avvalo quyidagi metodik uslublarni ilk dars mashg'ulotlaridanoq talabalar yangi til bilan tanishayotganida va ilk so'z yod olishga kirishayotganlarida qo'llash maqsadga muvofiqdir.

Avvalo, pedagog yangi chet tilini joriy qilar ekan, kutilajak fonetik interferensiyalardan birinchi navbatda o'zi xabardor bo'lishi, tahminiy xatoliklarni oldindan bashorat qila olishi muhim ahamiyat kasb etadi. Chunki, aynan qaysi fonetik xususiyatlarda tushunmovchiliklar yuzaga kelishini oldindan bilish orqali o'qituvchi nafaqat mos materiallar asosida samarali dars tashkillaydi balki, ana shu sohaga u'rg'uni oshirib, dars davomida qayta-qayta murojaat qilish orqali talabalarda kompetentlikni rivojlantirishda yordam bera oladi [5; 2-3-b].

Misol tariqasida aytadigan bo'lsak, ingliz tilida uchraydigan "nemischa" aksentning asosiy sabablaridan biri bu undosh tovushlarning turli talaffuzidadir. Nemis tiliga xos xususiyat shuki, ular so'z tarkibidagi undosh tovushlarni har birini eshitilari va sezilarli qilib talaffuz qilishadi. Masalan, kopfschmerzen so'zida ketma ket kelayotgan "p", "f", "sch" tovushlari aniq talaffuz qilinadi. Nemis tilida har qanday tovush borki, uning borligi nutqda ajrab turadi. Lekin ingliz tiliga xos xususiyat bu undosh tovushlarni ham yumshatibroq, xatto ayrim undoshlarni birlashtirib, yengil tovushda talaffuz qilish, bs'zan esa talaffuzda tushurib qoldirish ham odatiy holdir. Masalan "Matter" so'zida qo'sh undosh "tt" transkripsiyaga ko'ra bitta "t" kabi ('mætə(r)) aytilsa, ba'zigi nutqlarda xatto tushirib ketilgan holatlar ham yoq emas. "air", "knowledge", "patch", shular jumlasidandir. Huddi ingliz tilidagi "matter" ko'rinishidagi so'z nemis tilidagi "Nutte" so'zini tahlil qilsak, aksincha qo'sh tovushning ikkilantirib aniq talaffuz qilinishi guvohi bo'lamiz.

Yuqorida keltirilgan kabi mulohazalarni o'qituvchining o'zi xabardor bo'lishi, darslarida talabalar nutqidagi undosh tovushlar ifodasiga ahamiyat qaratishiga turtki bo'ladi va natijada shunday umumiy tilga xos xususiyatlarni izlab topish, talabalar tajribasidagi til xususiyatlari bilan tanishish va darsda bunga o'qituvchi sifatida e'tiborni kuchaytirishi dars samaradorligini ta'minlaydi va tillardagi interferensiya sababini aniq tahlil qilish imkoniyatini yaratadi. Zero, bugungi kunda faol ijodiy fikrlovchi, izlanuvchan, ilmiy axborotlarni mustaqil ravishda izlab topuvchi va ularni o'z amaliy faoliyatida qo'llovchi mutaxassis bugungi kun pedagoglariga qo'yilgan asosiy talabdir [1;84-b]. Yapon izlanuvchisi Toshiakira Fujiining ham ta'kidiga ko'ra, darsga tayyorlanayotgan o'qituvchi o'tilajak darsining "javoblarini" izlamasligi kerak, aksincha "savollari" ustida ishlashi, boshqa guruhlardan qanday farq qilishi, anashu guruh talabalarida qanday tushunmovchiliklar va savollar bo'lish ehtimolini ko'rib chiqishi vas hu tarzda o'tilajak darsga tayyorlanishi kerak [2; 683-b]. Shu kabi fikr va mulohazalarimiz o'z isbotini topgan juda ko'p ilmiy izlanishlar mavjud bo'lib, barchasida ilgari surilgan g'oya albattaki, o'qituvchining kompetentligi, dars rejasining guruh ehtiyojlariga muvofiqligi eng birinchi dars avvalidagi masaladir.

Grafo-fonemik mashqlar.

Bunday chalkashliklarga olib keluvchi holatda qo'llanilishi mumkin va albatta o'z samarasini beruvchi texnika bu-Grafo-finemik mashqlardir. Sababi aynan grafo-fonemik mashg'ulotlar talabalarining eski bilimlari natijasida yuzaga kelayotgan qiyinchiliklarni aynan ingliz tilining so'z talaffuziga chuqurroq olib kiradi va farqlarni yaqqol ko'rsatib berish orqali kompetentlikni rivojlantiradi. Bunday mashqlarni tez-tez tashkillash nemis tilidan keyin ingliz tilini o'rganayotgan talabalarga fonetik tushunchalarni samarali yetkazishga, u ustida amaliy

shug'ullantirishga, yangi ko'nikmalarni xosil qilishlariga va so'zlarning to'g'ri talaffuziga adaptatsiya qilishlariga yordam beradi.

➤ **Matching.** Talabalarga darsga oid so'zlar banki tuziladi Ular alohida kartochkalarga yoziladi. Ayanan ana shu so'zlarning transkripsiyasi ham alohida kartalarga yoziladi va aralashtirib yuborilgan holda talabalarga ularni birlashtirib chiqish vazifasi beriladi. Ushbu mashg'ulotni kichik guruhlar tarzida o'tkazish ham juda foydali, qiziqarli, musoboqa tarzida o'tkazilganda talabalarda kommunikativ ko'nikmalarini ham rivojlantiruvchi mashg'ulot hisoblanadi

➤ **Crossword.** Talabalar bilan fonetik mashg'ulotlar tashkillashning eng qiyin tomoni bu ularning yosh jihatlaridir. Ko'p grafo-fonetik mashqlar va texnikalar yosh bolachalarga mo'ljallangan o'yin va mashg'ulotlardan iborat bo'lib, oliy ta'lim talabalari uchun biroz soddalik ham qilishi mumkin. Shu sababli bu turdagi mashg'ulotlarni biroz murakkablashtirish va talabalar salohiyatiga moslashtirish muhim masaladir. Buning eng samarali usulidan yana biri bu grafo-fonemik mashg'ulotlarni krasvord shaklida berishdir. Bunda, savol qismlarida so'zlarning talaffuzlari beriladi, kataklar ichiga esa ularning orfografik ko'rinishini belgilardilar va yakunida krassvord markazida masalan dars mavzusi yoki qaysidir talabaning ismi kelib chiqishi yanada qiziqarli va talabalarni birlashtiruvchi texnika sifatida darsni muvaffaqiyatini ta'minlaydi.

➤ **Ziping.** Bu ham juda qiziq va asosan kichik guruhlar bilan ishlashga mos mashg'ulot bo'lib, bunda dars lug'atlari kartochkalarga yoziladi va anashu kartochkalar so'zlar bo'g'inlariga ko'ra chaqmoq shaklida so'z uzunligiga qarab 2 yoki 3qismga bo'linadi. Talabalarga ma'lum vaqt ajratilib, ularga so'zlarni birlashtirib chiqish vazifasi yuklanadi. Mos bo'lmagan so'zlar tabiiy ravishga shaklan bir biriga yopishmaydi va bu yangi so'zlarni osonroq topishga yoki topilgan so'z to'g'ri yoki noto'g'ri ekanligini bilib olishga yordam beradi. Berilgan muddat tugagach, ular topgan so'zlarni talaffuz qilishlari so'raladi va shunga ko'ra g'olib guruh aniqlanadi.

➤ Navbatdagi mashg'ulot harakat talab qiladi va asosan bu mashg'ulotni darsning o'rta qismida yoki talabalarining diqqati kamaygandek tuyulgan vaqtda qizdirib oluvchi mashq sifatida qo'llash mumkin. Bunda barcha talaba o'rnida turadi va "action words" ish-harakatini ifodalovchi so'zlar o'qituvchi tominidan fonetik birliklarda alohida lekin tez aytiladi. Shu zahotiy oq talabalar anashu harakatni bajarishlari kerak bo'ladi va tushunmagan, kech qolgan yoki adashtirib yuborgan talaba joyiga o'tirib safdan chiqariladi. Ko'rinib turganidek bu amaliyot ham talabalarga fonetikani yodga solidi ham beetibor o'tirgan yoki charchagan Talabani "uyg'otuvchi" texnika hisoblanadi.

Xulosa. Nemis tilidan keyin ingliz tili o'rganishning ikkinchi til sifatida ingliz tili o'rganish o'rtasida katta farq borligi yuqoridagilardan yaqqol ko'rinib turganidek, uchinchi til o'rganish va o'qitish o'ziga xos metodik yondashuvlarni talab qilishi shubhasizdir. Shuningdek, uchinchi til o'rganishda turli tushunmovchiliklar, til ko'chishlaridagi til tajribasi omillari va ikki chet tili o'rtasidagi o'xshashlik va tafovuqlar qator til interferensiyalariga olib keladi. Shunday interferensiv holatlarning esa eng muammolisi va ko'p uchraydigani albattaki, fonetik interferensiya bo'lib, bu asosan nutqda namoyon bo'ladi va nutq buzilishiga, yangi o'rganilayotgan chet tili xususiyatlarining eski til xususiyatlari ko'rinishida talaffuzga ko'chishiga, natijada esa talaffuz va nutq muammolari kelib chiqishiga sabab bo'ladi. Shuning uchun ham aslida "qancha ko'p til o'rganilsa, shuncha oson bo'ladi" degan tushuncha

mavjudligiga qaramasdan, noto‘g‘ri metodik yondashuv va til xususiyatlariga ahamiyat bermaslik keyingi o‘rganilayotgan tilda tushunarsiz aksent paydo bo‘lishiga olib keladi.

Адабиётлар/Литература/References:

1. Axmedova, M. T. (2016). Pedagogik kompetentlik. Nizomiy nomidagi TDPU, 84.
2. Fujii, T. (2019). Designing and adapting tasks in lesson planning: A critical process of lesson study. *Theory and Practice of Lesson Study in Mathematics: An International Perspective*, 681-704.
3. Ismoilova, S. (2023). CHET TILI O‘RGANISHDA KOMUNIKATIV HAMDA INTERFERENTIV KOMPETENSIYALARNING AHAMIYATI. *Interpretation and researches*, 1(14).
4. Ismoilova, S. X. (2023). QO ‘SHIMCHA CHET TILI O ‘RGANISH JARAYONIDA ESKI TAJRIBALARGA TAYANISHNING INTERFERENTIV KOMPETENTLIKNI SHAKILLANTIRISHDAGI AHAMIYATI. *Namangan davlat universiteti Ilmiy axborotnomasi*, (10), 770-777.
5. Kovalska, N. A. (2017). The phonetic interference in the oral speech of foreign students.
6. L.V. Molchanova, Teaching a second foreign language in the context of the formation of functional multilingualism in a language university (on the example of the Japanese language), PhD thesis (Ryazan, 2009)
7. N.V. Bagramova, On the role of the methodology of teaching a second foreign language in the formation of a polylingual personality, *Collection of scientific works “Herzen's readings. Foreign languages”*, 481– 484 (2020)
8. S.K. Efimova, Formation of foreign language communicative competence of bilingual students in teaching Japanese (on the example of the Republic of Sakha (Yakutia), PhD thesis (Nizhny Novgorod, 2021)
9. Намозова, Д. Б. (2022). INGLIZ TILINI IKKINCHI CHET TILI SIFATIDA O ‘RGANAYOTGAN KURSANTLARNING NUTQIDA FONETIK INTERFERENSIYA: Namozova Dilnoza Berdimurotovna O ‘zbekiston Respublikasi Jamoat xavfsizligi universiteti mustaqil tadqiqotchisi. *Образование и инновационные исследования международный научно-методический журнал*, (6.2. Махсус сон), 74-79.

SCIENCEPROBLEMS.UZ

ИЖТИМОЙ-ГУМАНИТАР ФАНЛАРНИНГ ДОЛЗАРБ МУАММОЛАРИ

№ 8 (4) – 2024

АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО- ГУМАНИТАРНЫХ НАУК

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

Ижтимоий-гуманитар фанларнинг долзарб муаммолари электрон журнали 2020 йил 6 август куни 1368-сонли гувоҳнома билан давлат рўйхатига олинган.

Муассис: “SCIENCEPROBLEMS TEAM” масъулияти чекланган жамияти

Таҳририят манзили:

100070. Тошкент шаҳри, Яккасарой тумани, Кичик Бешёғоч кўчаси, 70/10-уй. Электрон манзил:

scienceproblems.uz@gmail.com

Боғланиш учун телефонлар:

(99) 602-09-84 (telegram).